

HALIKKO

Läntisen ohikulkutien ja mt 2355
koekaivauskohteet 1999

Halikko Lempolanmäki S

Halikko Kihistenmäki SW

Halikko Mörlingin pelto

Halikko Kannikon makasiini

Halikko Mattila

Halikko Torkkelin pelto

Koekaivauksia inventoiduissa kohteissa

Nina Strandberg

HALIKKO; LÄNTISEN OHIKULKUTIEN KAIVAUKSET

Museoviraston arkeologian osasto 21.7. - 17.9.1999

Kaivauksenjohtaja: FM Nina Strandberg

Tutkimuskustannukset: Tielaitos, Konsultointi, Etelä-Suomen yksikkö 528 000 mk

Tutkimusraportti: N. Strandberg 15.5.2000

Halikon läntisen ohikulkutien sekä mt 2351 ja mt 2355 varteen rakennettavan kevyen liikenteen väylän arkeologiset kohteet löytyivät syksyllä 1998. Kesällä 1999 edellisenä syksynä löytyneissä kohteissa suoritettiin koekaivauksia. Kaivauksen tavoitteet olivat selkeät, suorittaa koekaivaus kuudessa inventointitulosten perusteella ilmoitetussa kohdassa, rakennettavien teitten kohdalla.

LEMPOLANMÄKI S

Pk. 2021 08 HALIKKO

x = 6698 05-40 , y = 2447 96-2448 11, z = 19-26

Asuinpaikan koekaivaus

Kohde tutkittiin lapiolla kaivamalla. Pellon eteläpäässä etsittiin systemaattisesti metallinpaljastimella kaikukohtia, jotka merkittiin ja näiden kaikujen kohdalle kaivettiin koko alueen haravoinnin jälkeen 50 x 50 cm:n koekuoppa. Löydöt kuopista olivat traktorin- ja keittiötarvikkeiden osia. Kyntökerroksen satunnaisia löytöjä lukuun ottamatta kohteessa ei ollut kulttuurikerrosta eikä kiinteitä rakenteita. Esihistoriallinen/historiallinen asuinpaikka on joko tuhoutunut täysin pellonmuokkaustoimenpiteissä tai todennäköisimmin tällä kohdalla ei ole asuinpaikkaa eikä pajaa koskaan ollut.

Löydöt: KM 31609:1-88

Ajoitus: -

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusala 360 x 200 m, kaivausala 261 m².

KIHISTENMÄKI SW

Pk. 2021 08 HALIKKO

x = 6698 64, y = 2448 07, z = 21

Asuinpaikan koekaivaus

Kohde on ollut rautakautisen asuinpaikan reuna-aluetta. Lähellä, Kihistenmäen etelä-rinteellä on sijainnut kahteen otteeseen, vuosina 1989-90 radanoikaisutöitten vuoksi tutkittu asuinpaikka, josta tosin epätodennäköisesti osa on vielä jäljellä uuden ja vanhan ratalinjan välissä.

Tutkittavan alueen poikki itä-länsi -suunnassa luotiin koekuoppasysteemi ns. shakkiruutu-menetelmällä, jossa 2 x 2 m:n koekuopista joka toinen oli x-koordinaatin etelä-, joka toinen sen pohjoispuolella.

Löydöt tässäkin kohteessa tulivat peltomullasta eikä kulttuurikerrosta eikä kiinteitä rakenteita havaittu. Löytöjen joukossa oli selvästi enemmän esihistoriallista materiaalia eli saviastianpaloja, kuin muissa kohteissa ja se selittyy mielestäni sillä, että Kihistenmäen rautakautinen asuinpaikka on sijainnut vieressä. Löydöt ovat kulkeutuneet alamäkeen saven luontaisen valumisen ja vierimisen takia.

Löydöt: KM 31610:1-40

Ajoitus: -

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusala 120 m² ja kaivausala alue oli 58 m².

MÖRLINGIN PELTO

Pk. 2021 08 HALIKKO

x= 6698 90-6699 03, y= 2447 94-2448 00, z=26,5-29

Asuinpaikan koekaivaus

Rautakautinen asuinpaikka, josta on löytynyt pintapoiminnassa rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea. Metallinetsimen antamien kaikujen perusteella kohteeseen laittomasti kajotessa paikalta on löytynyt mm. punnus, pronssipeltiä, ruodollisia veitsiä ja historiallisen ajan rautatavaraa. Kivennäismaan pinta oli kovaa savea. Inventointikertomuksessa asuinpaikka oli merkitty kohtaan, jossa sijaitisi koekaivauksen aikana tie. Kaivaukset sijoitettiin tien länsipuolelle tasaiselle kohdalle ja siitä jonkin matkaa etelään laskevalle pellon osalle. Harvat löydöt tulivat peltomullasta, kulttuurikerrosta tai kiinteitä rakenteita ei havaittu.

Löydöt: KM 31611:1-19

Ajoitus: -

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusala 70x20 m, kaivausala 70 m.

KANNIKON MAKASIINI

Pk. 2021 08 HALIKKO

x = 6699 78, y = 2447 80, z = 26-28

Löytö-/asuinpaikan koekaivaus

Kohde on ilmoitettu savitiivistein/palaneen saven löytöpaikaksi, rautakautiseksi/historiallisen ajan asuinpaikaksi. Kannikon makasiinin vierestä on löytynyt metallinpaljastimella viikinkiaikaisen rannerenkaan katkelman. Koekaivauksessa löytöjä tuli vähän eikä kulttuurikerrosta tai kiinteitä rakenteita havaittu.

Löydöt: KM 31612:1-3

Ajoitus: -

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusala 40x30 m, kaivausala 36 m².

MATTILA

Pk. 2021 09 VASKIO

x=6700 40-52, y=2448 04-21, z=30-40

Löytöpaikan/asuinpaikan koekaivaus

Ketunpesänahteen alueelta jostain on löytynyt viikinkiaikainen miekka ja Mattilan mäestä on löytynyt niittinaula. Tutkimusalueella kallio oli erittäin jyrkkä, nousua oli vajaan kolmenkymmenen metrin matkalla n. 10 m. Koekuopat kaivettiin kaivauslastoilla Vaskiontien vieressä sijaitsevalle tasaisemmalle alueelle ja rinteessä sinne, mihin kuopan pystyi kaivamaan. Tässä kohteessa kallion päällä oli hienoa hiekkaa, joka joissain kuopissa jatkui jopa metrin syvyyteen ja hiekan päällä turve.

Löydöt olivat lähes kokonaan kvartseja, ja niistä vähän yli puolet on määritetty työstetyiksi kvartseiksi. Löydöt ovat mäen päältä, jokseenkin tasaiselta alueelta Vaskiontien vierestä. Mahdollisesti kvartsit voivat olla tienrakentamiseen liittyviä, tienpohjan perustamiseen liittyviä paloja. Kulttuurikerrosta tai kiinteitä rakenteita ei havaittu.

Löydöt: KM 31613:1-9

Ajoitus: -

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusala 110x35 m, kaivausala 50 m².

TORKKELIN PELTO

Pk. 2021 08 HALIKKO

x = 6697 80, y = 2447 80, z = 17

Löytöpaikan koekaivaus

Kohde oli rautakautisten saviastianpalojen, rautaesineiden katkelmien ja kvartsi-iskoksen tai esineen löytöpaikka. Kohteesta ei ollut riittävästi informaatiota sen sijoittamiseksi inventoinnin perusteella kiinteitten muinaisjäännösten luokkaan ja siellä oli ehdotettu suoritettavaksi koekaivauksia paikan todellisen luonteen selville saamiseksi. Topografisesti paikka ei vaikuttanut asuinpaikalta. Kartassa ilmoitettuun kohtaan kaivettiin lapioilla 18 kpl 50 x 50 cm:n koepistoa joista ei löytynyt kulttuurimaata, kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä löytöjä. Kivennäismaan pinta oli tässä kohteessa erittäin kovaa savea ja kyntökerros oli kosteaa, raskasta ja erittäin savipitoista multaa.

Löydöt: -

Ajoitus: -

Tutkitun alueen laajuus: tutkimusala 20x60 m, kaivausala 4,5 m².

SISÄLTÖ

1. JOHDANTO.....	2
2. HALIKKO LEMPOLANMÄKI S.....	3
2.1 ARKISTOTIEDOT.....	3
2.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	4
3. HALIKKO KIHISTENMÄKI SW.....	5
3.1 ARKISTOTIEDOT.....	5
3.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	6
4. HALIKKO MÖRLINGIN PELTO.....	6
4.1 ARKISTOTIEDOT.....	6
4.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	7
5. HALIKKO KANNIKON MAKASIINI.....	8
5.1 ARKISTOTIEDOT.....	8
5.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	9
6. HALIKKO MATTILA.....	9
6.1 ARKISTOTIEDOT.....	9
6.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	10
7. HALIKKO TORKKELIN PELTO.....	10
7.1 ARKISTOTIEDOT.....	11
7.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT.....	11
8. YHTEENVETO.....	12
9. KARTTALUETTELO.....	13
10. NEGATIIVILUETTELO.....	13
11. DIALUETTELO.....	14
PERUSKARTTAOTTEET.....	16
KUVATAULUT.....	18
KARTTAKOPIOT.....	23

1. JOHDANTO

Halikon läntisen ohikulkutien sekä mt 2351 ja mt 2355 varten rakennettavan kevyen liikenteen väylän arkeologiset kohteet löytyivät syksyllä 1998. Varsinainen ohikulkutien inventointi suoritettiin 1.-6.10.1998. Inventoijan, FM Esa Mikkolan mukaan harrastaja-arkeologien Ilkka Penttisen ja Bill Smithin ja inventointiavustajina toimineitten maanviljelijöitten Olavi Tavastin ja Pertti Kinnarin löytämät esineet muodostavat inventointitulosten perustan. Toisaalta kuitenkin mm. kohteen Lempolanmäki S kohdekuvauksessa, joka on Halikon kunnan perusinventointiraportista, mainitaan "pellolta on löytynyt asuinpaikkaan viittaavaa materiaalia useaan eri otteeseen metallinilmaisimella. Tätä tieteellisesti arveluttavaa toimintaa ovat harrastaneet mm. Ilkka Penttinen, Antti Suuronen, Bill Smith ja Pentti Kinnari." Kohteista on löytynyt erilaista asuinpaikka- ja kalmistomateriaalia, mutta lähes kaikkien löytöjen löytötiedot ovat ilmeisesti olleet varsin puutteellisia, samoin tiedot tarkasta löytökohdasta puuttuivat. Tienrakentamisen takia suoritettujen inventointiraportissa ja erityisesti kartoissa on esitetty selvästi löytöihin perustuen tienrakennuksen alta tutkittavat kohdat, mutta paikanpäällä löytöjen ilmoitettiin tulleen milloin mistäkin.

Kaivauksen tavoitteet olivat selkeät, suorittaa koekaivaus kuudessa inventointitulosten perusteella ilmoitetussa kohdassa, rakennettavien teitten kohdalla.

Korkeudet siirrettiin Mattilan kohteessa valtakunnallisesta kiintopisteestä, jonka korkeus on 40,454 m m.p.y. Kiintopiste sijaitsi Vaskiontien vieressä. Muissa kohteissa korkeudet siirrettiin valtakunnallisesta kiintopisteestä entisen rautatien kallioleikkauksesta ja sen korkeus on 23,892 m m.p.y.

Tutkimukset Halikon läntisen ohikulkutien välillä VT 1 - Yttelä ja kantateitten rakentamisen vuoksi suoritettiin kuudessa eri kohteessa ajalla 21.7.-17.9.1999. Työn tilaaja oli Turun tiepiiri ja tutkimuskustannuksiin oli varattu 528 000 mk. Kaivauksella työskenteli kaivajina eripituisia jaksoja Minna Falck, Esa Hertell, Anu Kinnunen, Mikko Kinnunen, Anne-Mari Lahtinen, Lotta Laiho, Samu Lehtolainen, Kalle Luoto, Satu Perälä, Juha Ruohonen ja Oula Seitsonen. Piirtäjänä heinäkuun alusta elokuun puoleenväliin oli FM Jyrki Palo, joka oli loppuajan tutkimusavustajana ja FM Katja Glasberg oli piirtäjänä elokuun puolestavälistä kaivauksen loppuun.

Helsingissä 15.5.2000

Nina Strandberg, FM

2. HALIKKO LEMPOLANMÄKI S

Paikalla on katsottu sijainneen rautakautisen asuinpaikka-alueen/pajan? ja kohdetta on tutkittu useaan otteeseen metallinilmäsimella. Löytöjä on tullut esiin laajalta alueelta niin ohitustie- kuin kaavatielinjoilta.

2.1. ARKISTOTIEDOT

Kunta:	Halikko
Kylä:	Hirvikallio
Tila:	Mäkirinne RN:o 1:350
Maanomistaja:	Erkki Suutari Suutarintie 27 24910 HALIKKO AS
Kiinteistötunnus	073 412 0001 0350
Peruskartta	2021 08 Halikko, pain. 1992 HKI
Kaivausalueen koordinaatit:	X = 6698 05-40 Y = 2447 96-2448 11 Z = 19-26
Kohde:	Lempolanmäki S
Löydöt 1999	KM 31609:1-88, diar. 8.10.1999
<u>Aiemmat tutkimukset:</u>	
1998	Esa Mikkola, inv. KM 31029 Esa Mikkola, tark.

Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:

Negatiivit nro	115456, 115458-59
Dia nro	43201-43202

2.2. SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT

Kohde Lempolanmäki S sijaitsee Halikon Rikalan Linnamäen pohjoispuolella, Rikalan rautakautisen kalmiston länsipuolella Lempolanmäestä etelään ja itään laskevalla savipohjaisella pellolla (kartta 1/s. 23, kuva 1/s. 18, diat 43201-02).

Kokekaivauksen alkaessa mäen eteläpuoleiselta pellolta oli juuri korjattu heinä mutta peltoa ei oltu vielä kynnetty. Toinen alue Lempolanmäen kaakkoisnurkassa oli kokekaivauksen alussa viljalla mutta se puitiin elokuun alussa.

Kivennäismaan pinta koko koekuopitetulla alueella kahta n. 25,5 m korkeudessa ollut kuoppa lukuun ottamatta oli kovaa, harmaata savea. Em. koekuopissa kulki ohut hiesuraita. Hiekkaa tai hiesua ei ollut muissa koekuopissa eikä koeojassa.

Kohde tutkittiin lapiolla kaivamalla. Ensin poistettiin olki pellon pinnalta, sen jälkeen kaivettiin kynnetty peltomaakerros koskemattomaan pohjamaahan. Pellon eteläpäässä etsittiin systemaattisesti metallinpaljastimella kaikukohtia, jotka merkittiin ja näiden kaikujen kohdalle kaivettiin koko alueen haravoinnin jälkeen 50 x 50 cm:n koekuoppa. Pääasiassa löydöt kuopista olivat traktorin- ja keittiötarvikkeiden osia. Tutkitun alueen pinta-ala oli 360 x 200 m josta kaivettu pinta-ala oli 231 m² ja n. 120 kpl metallinpaljastimen signaalin kohdalle avattua pienempää koekuoppaa, yht. 30 m², koko kaivettu alue oli yhteensä 261 m².

Löydöt koko alueelta:

saviastianpaloja	19 kpl	37 g
savitiivistettä	3 kpl	8 g
palanutta savea	144 kpl	269,5 g
savikuonaa	1 kpl	36 g
rautaniitti	1 kpl	7 g
rautaveitsi	2 kpl	30 g
rautakuonaa	1 kpl	127 g
kvartsi-iskos	1 kpl	36 g
palanutta luuta	2 kpl	1,5 g
pii-iskos	1 kpl	3 g
piin kappale	2 kpl	26 g
lasikuonaa	1 kpl	2 g
pihkaa/pikeä	1 kpl	1 g
liitupiipun katkelma	2 kpl	6 g
kaavin, kvartsia	2 kp	17 g

Palaneesta savesta, joka on luetteloitu, valtaosa saattaa olla historiallisen ajan tiiltä, mikä on kulunut sileäpintaiseksi. Kaikissa paloissa on sekoitteena eri karkeutta olevaa hiekkaa ja kivimurskaa.

Kyntökerroksen satunnaisia löytöjä lukuun ottamatta kohteessa ei ollut kulttuurikerrosta eikä kiinteitä rakenteita. Esihistoriallinen/historiallinen asuinpaikka on joko tuhoutunut täysin pellonmuokkaustoimenpiteissä tai tällä kohdalla ei ole asuinpaikkaa eikä pajaa koskaan ollut.

3. HALIKKO KIHISTENMÄKI SW

Kohde on ollut rautakautisen asuinpaikan reuna-alueita. Lähellä, Kihistenmäen etelärinteellä on sijainnut kahteen otteeseen, vuosina 1989-90 radanoikaisutöitten vuoksi tutkittu asuinpaikka, josta tosin epätodennäköisesti osa on vielä jäljellä uuden ja vanhan ratalinjan välissä.

3.1. ARKISTOTIEDOT

Kunta:	Halikko
Kylä:	Rikala
Tila:	Peltolanpelto RN:o 19:2
Maanomistaja:	Seppo Pentikäinen Rikalantie 61, 24800 Halikko
Kiinteistötunnus	073 483 0019 0002
Peruskartta	2021 08 Halikko, pain. 1992 HKI
Kaivausalueen koordinaatit:	X = 6698 64 Y = 2448 07 Z = 21
Kohde:	Kihistenmäki SW
Löydöt 1999	KM 31610:1- 40, diar. 8.10.1999
<u>Aiemmat tutkimukset:</u>	
1998	Esa Mikkola, inv. KM 31030
<u>Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:</u>	
Negatiivit nro	115460-62
Dia nro	43203

3.2. SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT

Kohde sijaitsee Kihistenmäen lounaispuolella entisen ratalinjan eteläpuolella, ratalinjan ja leveän, Viurilanlahteen virtaavan ojan välissä loivasti lounaaseen laskevalla pellolla. Koekaivauksen aikana pelto oli sängellä (kartta 2/s. 24, kuva 2/s. 19, dia 43203).

Tutkittavan alueen poikki itä-länsi -suunnassa luotiin koekuoppasysteemi, ns. shakkiruutu-menetelmällä, jossa 2 x 2 m:n koekuopista joka toinen oli x -kordinaatin 200 etelä-, joka toinen sen pohjoispuolella. Tutkittu alue oli 120 m²:n laajuinen ja tästä kaivettu alue oli 58 m².

Peltomullan alla maanpinta oli kovaa harmaata savea. Alue kaivettiin kaivauslastoilla.

Löydöt koko alueelta:

saviastian reunapala	2 kpl	5 g
saviastianpala	15 kpl	23 g
savitiivistettä	1 kpl	4 g
palanutta savea	59 kpl	132 g
rautakuonaa	1 kpl	6 g
piin kappale	2 kpl	7 g
pii-iskos	1 kpl	1 g
kvartsi-iskos	3 kpl	18 g
liitupiipun katkelma	1 kpl	1 g

Löydöt tässäkin kohteessa tulivat peltomullasta eikä kulttuurikerrosta eikä kiinteitä rakenteita havaittu. Löytöjen joukossa oli selvästi enemmän esihistoriallista materiaalia eli saviastianpaloja, kuin muissa kohteissa ja se selittyy mielestäni sillä, että Kihistenmäen rautakautinen asuinpaikka on sijainnut vieressä. Löydöt ovat kulkeutuneet alamäkeen saven luontaisen valumisen ja vierimisen takia.

4. HALIKKO MÖRLINGIN PELTO

Rautakautinen asuinpaikka, josta on löytynyt pintapoiminnassa rautakauden tyyppin keramiikkaa ja palanutta savea. Metallinetsimen antamien kaikujen perusteella kohteeseen laittomasti kajotessa paikalta on löytynyt mm. punnus, pronssipeltiä, ruodollisia veitsiä ja historiallisen ajan rautatavaraa.

4.1. ARKISTOTIEDOT

Kunta: Halikko

Kylä: Puotila

Tila: tilanumeroa ei ole saatu selville

Maanomistaja: Olavi Tavasti
Turuntie 137, 24800 Halikko

Kiinteistötunnus 073 479 ? ?

Peruskartta 2021 08 Halikko, pain. 1992 HKI

Kaivausalueen
koordinaatit: X = 6698 90-6699 03
Y = 2447 94-2448 00
Z = 26,5-29

Kohde: Mörlingin pelto

Löydöt 1999 KM 31611:1-19

Aiemmat tutkimukset:

1998 Esa Mikkola, inv.
KM 31031
Esa Mikkola, tark.

Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:

Negatiivit nro 115455

Dia nro 43204

4.2. SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT

Kohde sijaitsee Kihistenmäen länsipuolella Hajalantien ja Turku-Helsinki -rautatien väliin jäävällä etelään laskevalla peltoaukealla (kartta 2/s. 24, kuvat 3-4/s. 20, dia 43204). Pelto oli sängellä kaivauksen aikana. Kivennäismaan pinta oli kovaa savea.

Kaivaminen tapahtui lapioilla, kohteessa kaivettiin yksi koeoja ja 15 kpl 1 x 2 m:n koekuoppaa, kaivettu alue oli yhteensä 80 m² tutkimusalueen koon ollessa 70 x 25 m.

Inventointikertomuksessa asuinpaikka oli merkitty kohtaan, jossa sijaitsi koekaivauksen aikana tie. Kaivaukset sijoitettiin tien länsipuolelle tasaiselle kohdalle ja siitä jonkin matkaa etelään laskevalle pellonosalle.

Löydöt koko alueelta:

saviastianpala	6 kpl	10 g
palanutta savea	29 kpl	58 g

Harvat löydöt tulivat peltomullasta, kulttuurikerrosta tai kiinteitä rekenteitä ei havaittu.

5. HALIKKO KANNIKON MAKASIINI

Kohde on ilmoitettu savitiivistein/palaneen saven löytöpaikaksi, rautakautiseksi/historiallisen ajan asuinpaikaksi. Kannikon makasiinin vierestä Ilkka Penttinen löysi metallinetsimellä viikinkiaikaisen rannerenkaan katkelman.

5.1. ARKISTOTIEDOT

Kunta:	Halikko
Kylä:	Puotila
Tila:	Puotila RN:o 1:154
Maanomistaja:	Olavi Tavasti Turuntie 137, 24800 HALIKKO
Kiinteistötunnus	073 479 0001 0154
Peruskartta	2021 08 Halikko, pain. 1992 HKI
Kaivausalueen koordinaatit:	X = 6699 78 Y = 2447 80 Z = 26-28
Kohde:	Kannikon makasiini
Löydöt 1999	KM 31612:1-3 .
<u>Aiemmat tutkimukset:</u>	
1998	Esa Mikkola , tark. Esa Mikkola, inv. KM 31032

Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:

Negatiivit nro	115443-44, 115450-54
Dia nro	43205-06

5.2. SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT

Palaneen saven/savitiivisten löytöpaikka sijaitsee Kihistenmäen pohjoispuolella, pohjoiseen ja koilliseen Halikonjokea kohti laskevalla savipellolla. Kohteen eteläpuolella sijaitsee sähkön muuntoasema (kuvat 5-6/s. 21, diat 43205-06).

Kannikon makasiinin lounais- ja länsipuolelle tielinjan kohdalle kaivettiin 36 1 x 1 m:n koekuoppaa joiden avulla tutkittiin 40 x 30 m:n kokoinen alue. Kaivaminen tapahtui lapioilla. Peltomullan alla oli kova, harmaa savi. Tutkimusten aikana pelto oli syysviljan oraalla, mutta tutkimukset eivät aiheuttaneet maanomistaja Olavi Tavastin mielestä tuhoa viljelykselle. Koska löytöjä oli näin vähän eikä kulttuurikerrosta tai kiinteitä rakenteita havaittu, kohteesta ei piirretty yleiskarttaa.

Löydöt koekuopista:

saviastianpala?	1 kpl	1 g
palanutta savea	1 kpl	1 g
lasimöykky	1 kpl	31 g

6. HALIKKO MATTILA

Rautakautisen/keskiaikaisen metalliesineistön löytöpaikka ja mahdollinen kalmisto. Viikinkiaikainen miekka on löytynyt jostakin Ketunpesänahteen alueelta ja niittinaula Mattilan mäestä.

6.1. ARKISTOTIEDOT

Kunta:	Halikko
Kylä:	Yttelä
Tila:	Mattila RN:o 1:32
Maanomistajat:	Matti Aittala Vaskiontie 288, 24800 HALIKKO
Kiinteistötunnus	073 513 0001 0032
Peruskartta	2021 09 Vaskio, pain. 1992
Kaivausalueen koordinaatit:	X = 6700 46-52 Y = 2448 04-21 Z = 30-40
Kohde:	Mattila
Löydöt 1999	KM 31613:1-9, diar. 8.10.1999

Aiemmat tutkimukset:

1998 Esa Mikkola, inv.
KM 31033

Kaivauskertomukseen kuuluvat valokuvat:

Negatiivit nro 115445-48

Dia nro 43207

6.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT

Kohde sijaitsee Halikonjoen koillisrannalla joesta koilliseen nousevan pellon laidalla Ketunpesänahde -nimisen kallion luoteispäässä (kartta 3/s. 25, kuva 7/s. 22, dia 43207). Koekaivettu alue sijaitsi pellon laitaa vedenpuhdistamolle vievän peltotien ja Vaskiontien välissä.

Kallio oli erittäin jyrkkä, nousua oli kolmenkymmenen metrin matkalla 10 m. Koekuopat kaivettiin kaivauslastoilla Vaskiontien vieressä sijaitsevalle tasaisemalle alueelle ja rinteessä sinne, mihin kuopan pystyi kaivamaan (kartta 3/s. 24). Tässä kohteessa kallion päällä oli hienoa hiekkaa, joka joissain kuopissa jatkui jopa metrin syvyyteen ja hiekan päällä turve. Kohde sijaitsi mäntymetsässä. Tutkittu alue oli 110 x 35 m:n kokoinen ja kaivettu ala oli n. 50 m².

Löydöt koko alueelta:

palanutta savea	3 kpl	2 g
kvartsi-iskoksia	12 kpl	39 g
työstettyjä kvartseja	14 kpl	151 g

Löydöt ovat lähes kokonaan kvartssia, ja niistä vähän yli puolet on määritetty työstetyiksi kvartseiksi. Löydöt ovat mäen päältä, jokseenkin tasaiselta alueelta Vaskiontien vierestä. Mahdollisesti kvartsit voivat olla tienrakentamiseen liittyviä, tienpohjan perustamiseen liittyviä paloja.

7. HALIKKO TORKKELINPELTO

Rautakautisten saviastianpalojen, rautaesineiden katkelmien ja kvartsi-iskoksen tai esineen löytöpaikka. Kohteesta ei ollut riittävästi informaatiota sen sijoittamiseksi inventoinnin perusteella kiinteitten muinaisjäännösten luokkaan ja siellä oli ehdotettu suoritettavaksi koekaivauksia paikan todellisen luonteen selville saamiseksi. Topografisesti paikka ei vaikuttanut asuinpaikalta.

7.1. ARKISTOTIEDOT

Kunta:	Halikko
Kylä:	Hirvikallio
Tila:	Linnavuori 1:67
Maanomistajat:	Reino Torkkeli 24910 HALIKON as.
Kiinteistötunnus	073 412 0001 0067
Peruskartta	2021 08 Halikko, pain. 1992 HKI
Kaivausalueen koordinaatit:	X = 6697 80 Y = 2447 80 Z = 17
Kohde:	Torkkelin pelto
Löydöt 1999	-.

Aiemmat tutkimukset:

1998	Esa Mikkola, inv. KM 31034

7.2 SIJAINTI, YLEISKUVAUS, HAVAINNOT JA LÖYDÖT

Torkkelinpellon löytöpaikka sijaitsi Rikalan Linnamäen länsipuolella pellolla VT 1 ja Rikalantien välissä. Savipelto laskee loivasti länteen. Kivennäismaan pinta oli tässä kohteessa erittäin kovaa savea ja kyntökerros oli kosteaa, raskasta ja erittäin savipitoista multaa.

Kartassa ilmoitettuun kohtaan kaivettiin lapioilla 18 kpl 50 x 50 cm:n koekuoppaa joista ei löytynyt kulttuurimaata, kiinteitä muinaisjäänneksiä eikä löytöjä. Linnamäen länsi-puolella kulkevan tilustien vierestä löytyi yksi tiilenkappale, mutta se jätettiin paikoilleen. Löytöjen puuttumisen ja asuinpaikan epätodennäköisyyden takia kohteesta ei piirretty yleiskarttaa.

8. YHTEENVETO

Halikossa Hirvikallion, Puotilan ja Yttelän kylissä koekaivettiin kuusi edellisen syksyn kohdennetun inventoinnin perusteella kaivettavaksi esitettyä kohdetta. Alussa esitetty tavoite, tutkia Lätisen ohikulkutien ja kantateitten alle jäävät alueet, toteutui. Mistään kuudesta, tutkitusta kohteesta ei löytynyt kulttuurimaata tai kiinteitä rakenteita, peltomullasta tuli satunnaisesti esihistorialliselta/historialliselta ajalta peräisin olevia löytöjä.

9. KARTTALUETTELO

Kartan nro

1. Yleiskartta. Halikko Lempolanmäki S. Mk 1:1000. A 2.
2. Yleiskartta. Halikko Kihistenmäki SW ja Mörlingin pelto. Mk 1:1000. A 2.
3. Yleiskartta. Halikko Mattila. Mk 1:1000. A 3.
4. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Lempolanmäki S. Mk 1:200. A 3.
5. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Lempolanmäki S. Mk 1:200. A 3.
6. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Lempolanmäki S. Mk 1:200. A 3.
7. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Lempolanmäki S. Mk 1:200. A 3.
8. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Kihistenmäki SW. Mk 1:200. A 3.
9. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Mörlingin pelto. Mk 1:200. A 3.
10. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Mattila. Mk 1:200. A 3.
11. Pinta- ja pohjavaaituskartta. Halikko Mattila. Mk 1:200. A 3.

10. NEGATIIVILUETTELO

Neg. nro		kuva/sivu
115443	Halikko Kannikon makasiini, koekuoppien kaivausta, kuv. kaakosta.	
115444	Halikko Kannikon makasiini, kuvattu Halikonjoen koillispuolelta Mattilan koekaivauskohteesta.	6/21
115445	Halikko Mattila, osa panoraamakuvaa Ketunpesänahteen mäestä, jossa Mattilan kohde sijaitsee, kuv. lounaasta.	7/22
115446	Halikko Mattila, osa panoraamakuvaa Ketunpesänahteen mäestä, jossa Mattilan kohde sijaitsee, kuv. lounaasta.	
115447	Halikko Mattila, osa panoraamakuvaa Ketunpesänahteen mäestä, jossa Mattilan kohde sijaitsee, kuv. lounaasta.	7/22
115448	Halikko Mattila, osa panoraamakuvaa Ketunpesänahteen mäestä, jossa Mattilan kohde sijaitsee, kuv. lounaasta.	-"-
115449	Maisemakuva Viurilanlahdelle päin, kuvattu pohjoisesta Kannikon makasiinin eteläpuolelta. Oikealla Lempolanmäki, vasemmalla Kihistenmäki.	4/20
115450	Halikko Kannikon makasiini, osa panoraamakuvaa, kuv. kaakosta.	

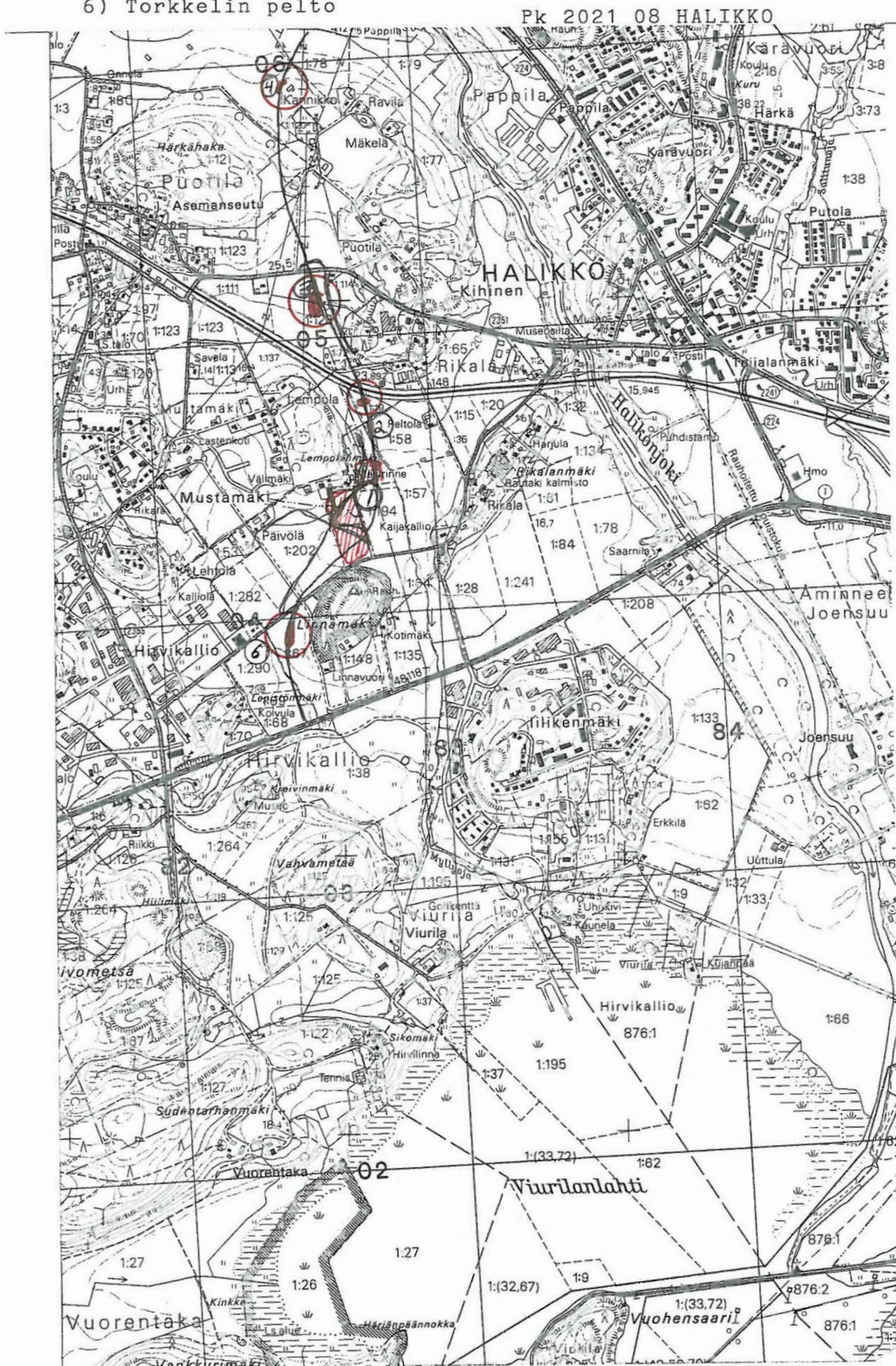
Neg. nro		kuva/sivu
115451	Halikko Kannikon makasiini, osa panoraamakuvaa, kuv. kaakosta.	5/21
115452	Halikko Kannikon makasiini, osa panoraamakuvaa, kuv. kaakosta.	
115453	Halikko Kannikon makasiini, osa panoraamakuvaa, kuv. kaakosta.	-"-
115454	Halikko Kannikon makasiini, osa panoraamakuvaa, kuv. kaakosta.	-"-
115455	Halikko Mörlingin pelto, koekaivauskohde kuvattu Helsinki-Turku -radan eteläpuolelta.	3/20
115456	Halikko Lempolanmäki S, pellot kuvattu Rikalanmäeltä, kaakosta.	1/18
115457	Halikko Linnamäki, kuv. koillisesta. Osa panoraamakuvaa.	-"-
115458	Halikko Linnamäki, osa panoraamakuvaa, kuv. koillisesta.	-"-
115459	Halikko Lempolanmäki S, osa panoraamakuvaa, pellot kuvattu Rikalanmäeltä kaakosta.	-"-
115460	Halikko Kihistenmäki SW, osa panoraamakuvaa, pellot kuvattu Lempolanmäeltä, lännestä.	2/19
115461	Halikko Kihistenmäki SW, osa panoraamakuvaa, pellot kuvattu Lempolanmäeltä, lännestä.	2/19
115462	Halikko Kihistenmäki SW, osa panoraamakuvaa, pellot kuvattu Lempolanmäeltä, lännestä.	2/19

11. DIALUETTELO

- dia nro.
- 43201 Halikko Lempolanmäki S, kaivausalueen koillisin osa makasiinin vieressä,
kuv. kaakosta.
- 43202 Halikko Lempolanmäki S, koekaivettava pelto, kuv. etelästä.
- 43203 Halikko Kihistenmäki SW, kaivaus käynnissä, kuv. lännestä.
- 43204 Halikko, maisemakuva Viurilanlahdelle päin, oikealla Lempolanmäki,
vasemmalla Kihistenmäki, keskellä Mörlingin pelto voimajohtolinjan takana,
kuv. pohjoisesta.
- 43205 Halikko Kannikon Makasiini, etualalla Halikonjoki. Kaivauskohde taustalla
makasiinin vieressä, kuv. koillisesta.
- 43206 Halikko Kannikon makasiini, työkuva, kuv. kaakosta.

43207 Halikko Mattila, kuv. lounaasta.

- 1) Lempolanmäki S, 2) Kihistenmäki SW
- 3) Mörlingin pelto 4) Kannikon makasiini
- 6) Torkkelin pelto

tutkimusalueet merkitty punaisella, tielinja on merkitty mustalla

2.18

HALIKKO Lempelanmäki S

K1

f 115456-59 Halikko Lempelanmäki S, mais. alue oikealta olevan Lempelanmäen edessä. Vasemmalla Linnamäki, kms. Kaakasta

2.19

HALIKKO Kihistenmäki SW

H 2

§ 115460-62

Halikko Kihistenmäki SW, kmo. tännestä. Vasemmalla Kihistenmäki, oikealla Rikalanmäki.

NINA STRANDBERG 1998

HALIKKO Mörlingin pelto

H3

§ 115455 Halikko Mörlingin pelto, kuv. etelästä,

H4

§ 115449 Maisematähtä Viurkkolahdelle päin, kuv. pohjoisesta,
oikealla Lempeänmäki, vasemmalla Hihlstenmäki,
keskellä Mörlingin pelto. §

D. 21

HALIKKO Känniken makasini

H5

Halikko Känniken makasini, Kuro. Kaakko, Taustalla Mattilan Heikki.

115451
115453-54

H6

115444

Halikko
Känniken makasini,
Kuro. Kaillisesta.
Etualalla Halikonjoki

s. 22

HALIKKO Mattila

H7

§ 115 445
115 447-48

Halikko Mattila, kunn. launasta

NINA STRANDBERG 1999

HALIKKO HIRVIKALLIO
LEMPOLANMÄKI S

N. Strandberg 1999

yleiskartta

alk. 1:1000 *pienennös 7/8*

0 10 20 30 40 50m

korkeudet metreinä mpy

piirt. J.Palo

LEMPOLAN-

MÄKI

SUUTARI
1:350

■ koeoja ja -kuopat
• metallinpaljastinkuopat,
joista löytöjä

teollisuusalueelle

LINNA-
VUORI

RIKALANTIE

Rikalanmäelle

300 350 400 450 500

650

600

550

500

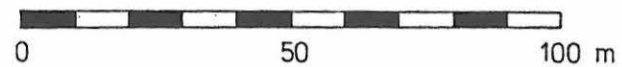
450

400

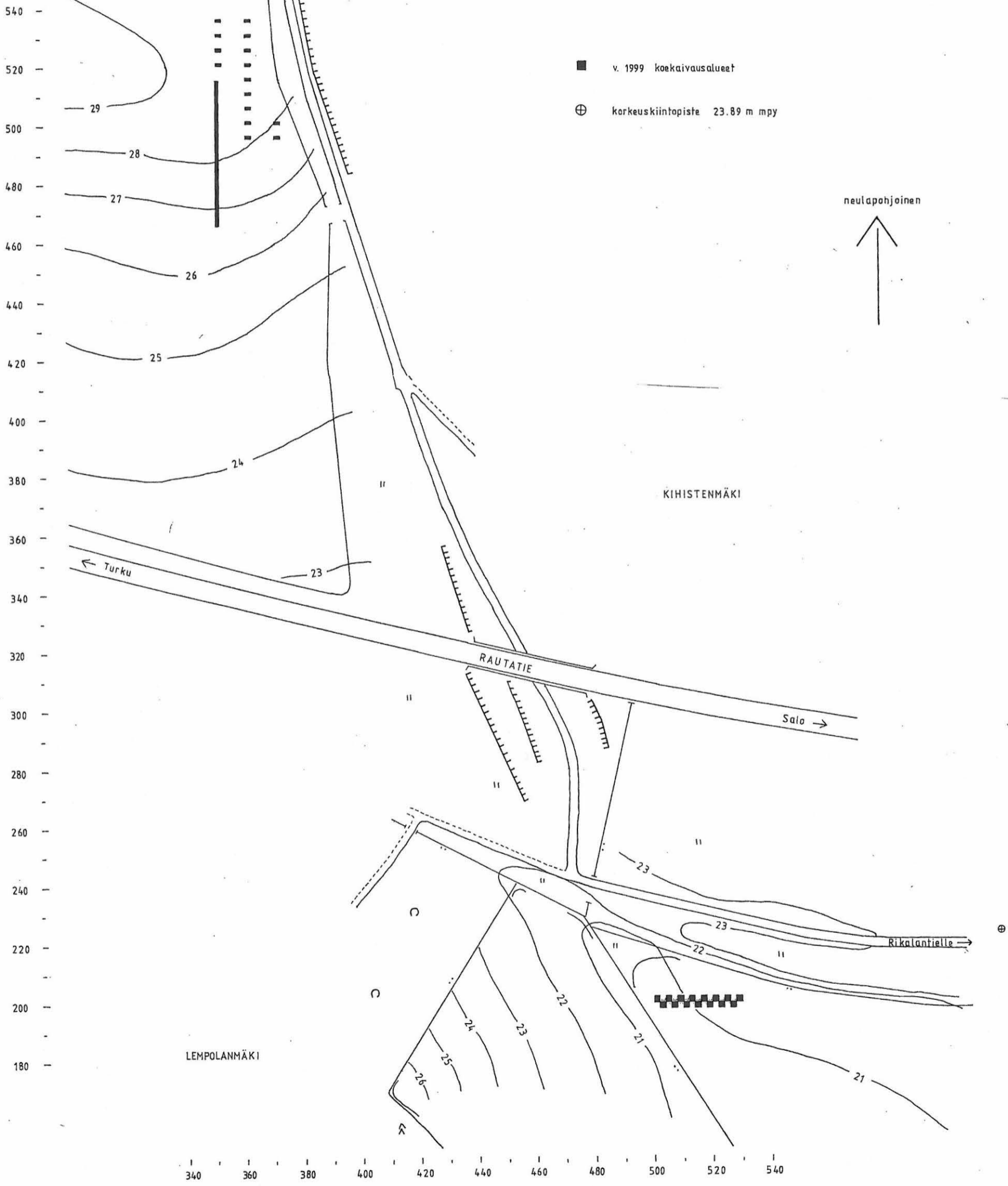
350

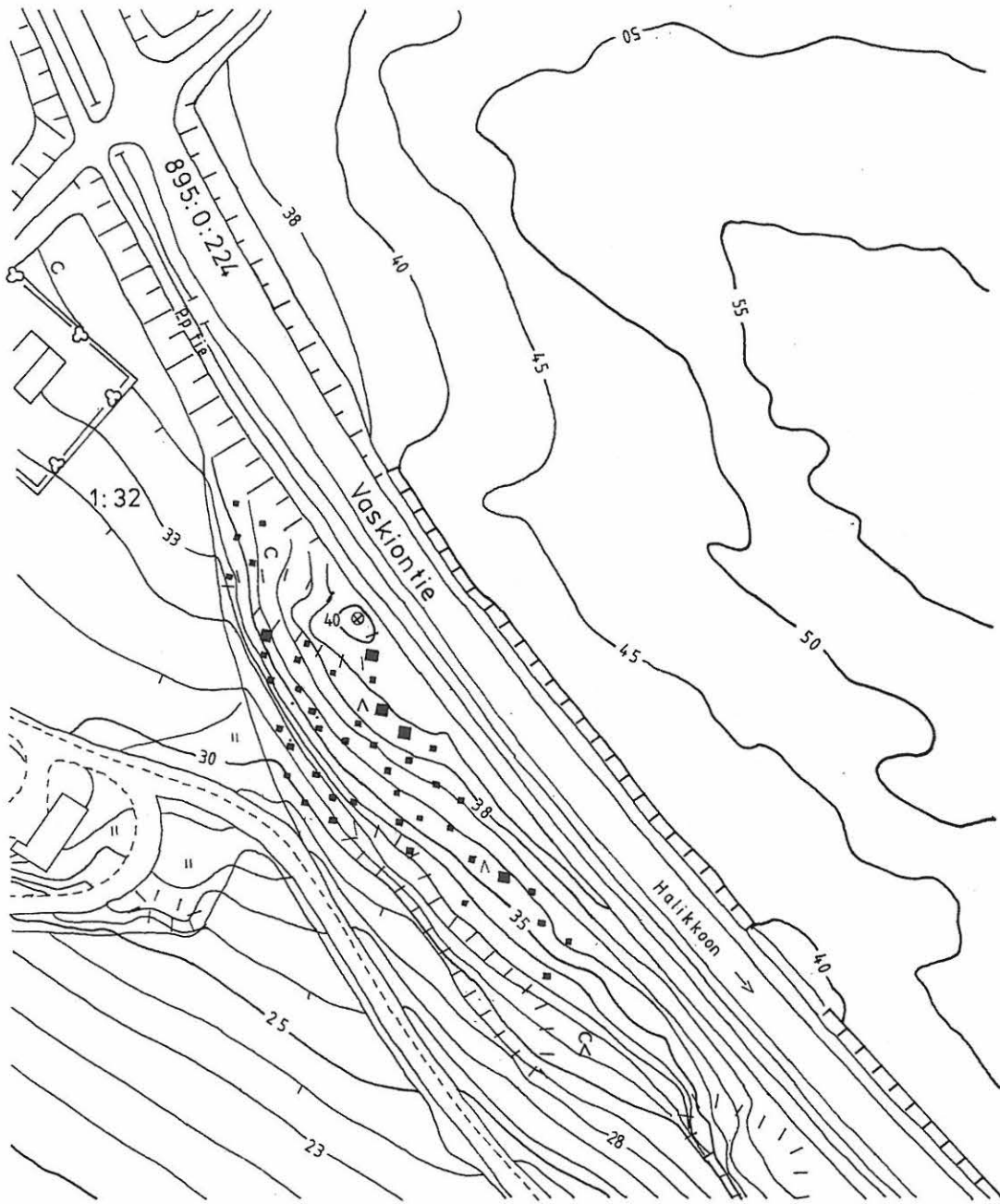
HALIKKO
 PUOTILA MÖRLINGIN PELTO JA
 RIKALA KIHISTENMÄKI SW
 N. Strandberg 1999

yleiskartta ~~1:1000~~ *pienennös 71%*

piirt. J. Palo ja K. Glasberg

HALIKKO
 YTTELÄ MATTILA
 N. Strandberg 1999

yleiskartta
 pohjana käytetty Halikon kunnan
 pohjakarttaa mk 1:1000

piirt. K. Glasberg

- v. 1999 koeruudut
- v. 1998 koepistot
- ⊗ korkeuskiintopiste 40.45 m mpy

neulapohjoinen

Alusta A. 4, 2, 26

HALIKKO HIRVIKALLIO LEMPOLANMÄKI S

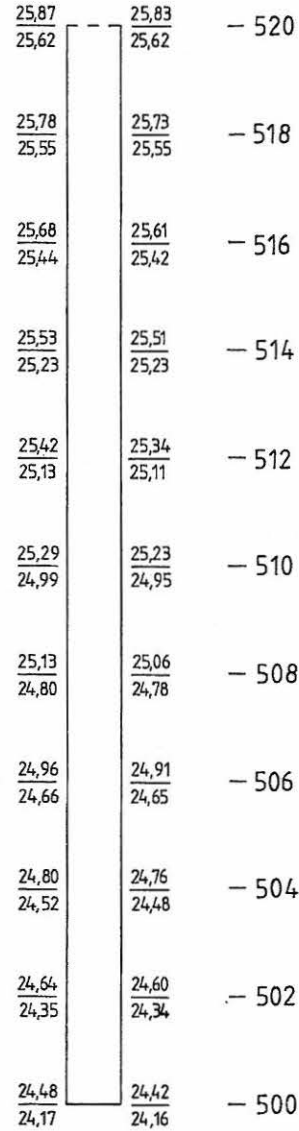
N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta
mk 1:100

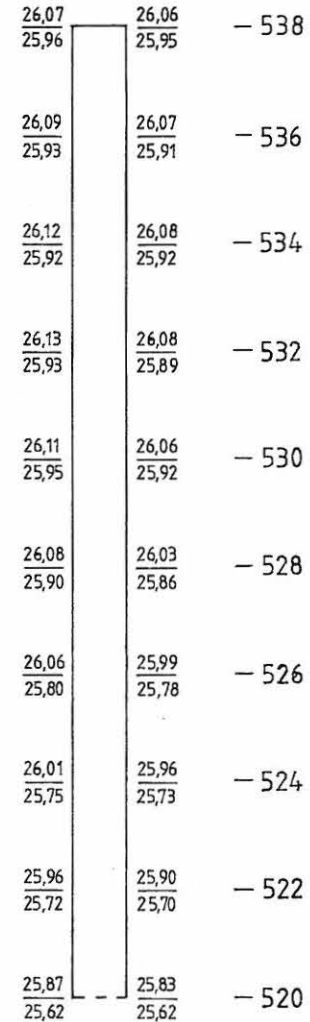

korkeudet metreinä mpy
piirt. J.Palo

neula-
pohjoinen

300

300

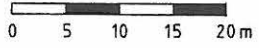
Kaarta 5, 0.22

HALIKKO HIRVIKALLIO LEMPOLANMÄKI S

N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta

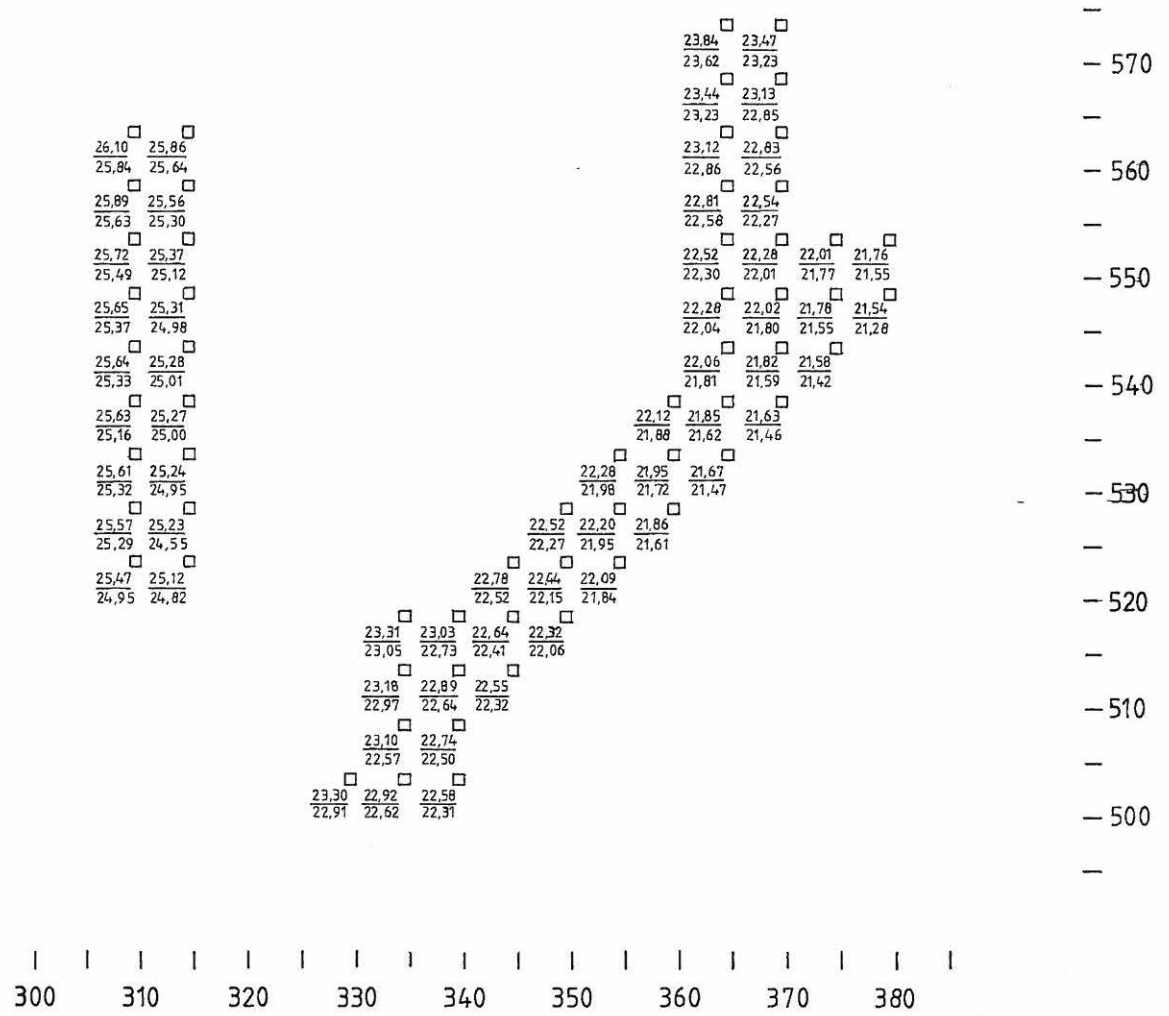
mk 1:500

korkeudet metreinä mpy

piirt. J.Palo

neula-
pohjoinen

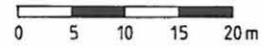

Kaartta 6, s. 28

HALIKKO HIRVIKALLIO LEMPOLANMÄKI S

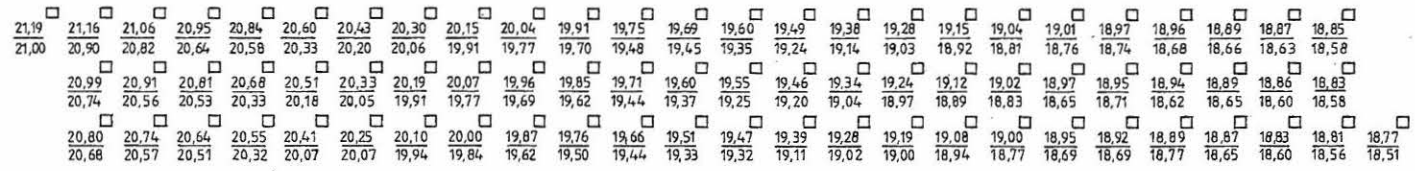
N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta
mk 1:500

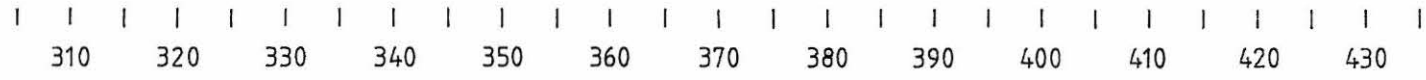

korkeudet metreinä mpy
piirt. J.Palo

neula-
pohjoinen

—
— 450
—
— 440
—

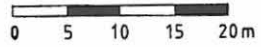

HALIKKO HIRVIKALLIO LEMPOLANMÄKI S

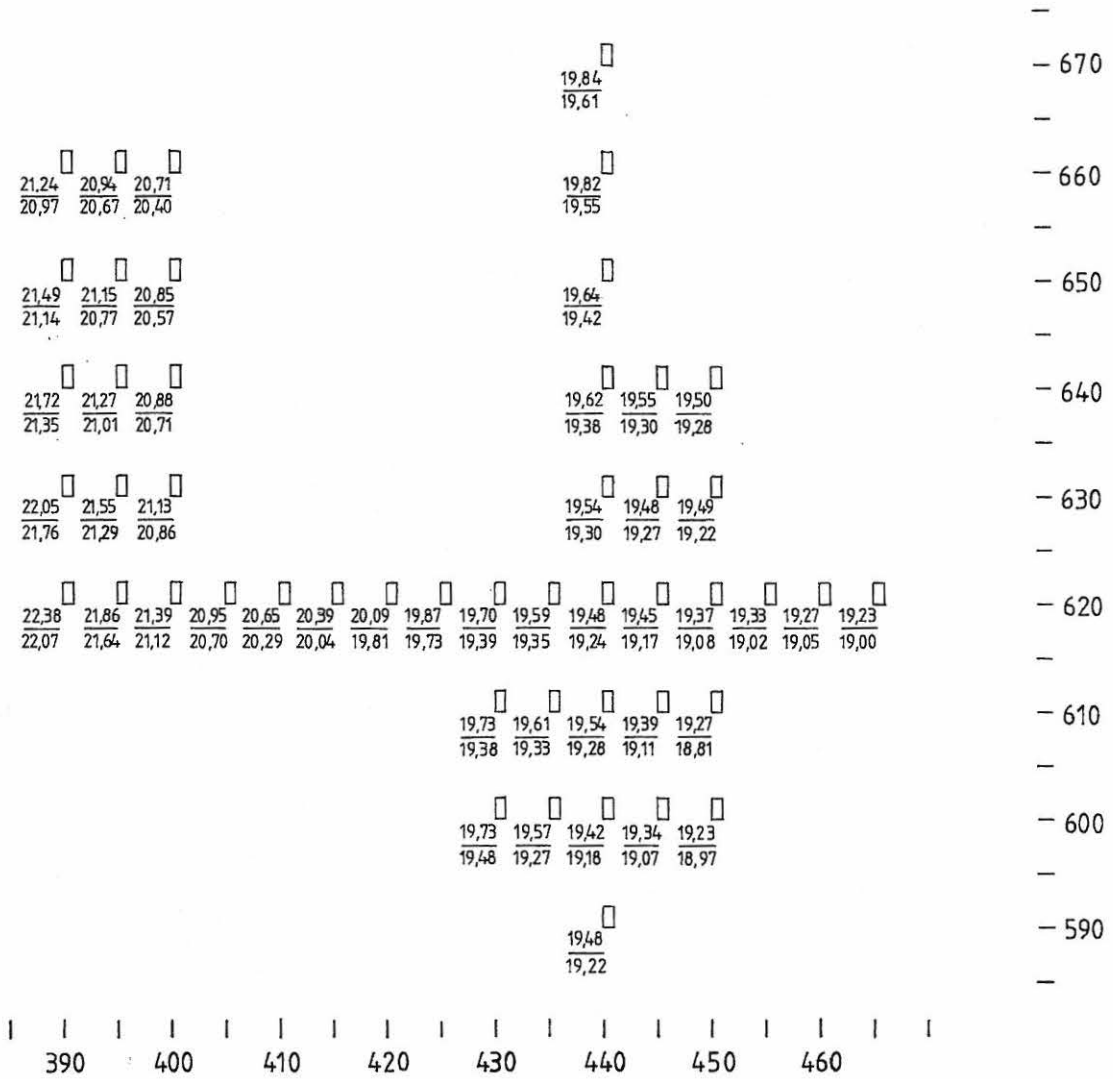
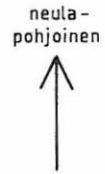
N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta
mk 1:500

korkeudet metreinä mpy
piirt. J. Palo

Kartta 7, n. 29

HALIKKO RIKALA
KIHISTENMÄKI SW

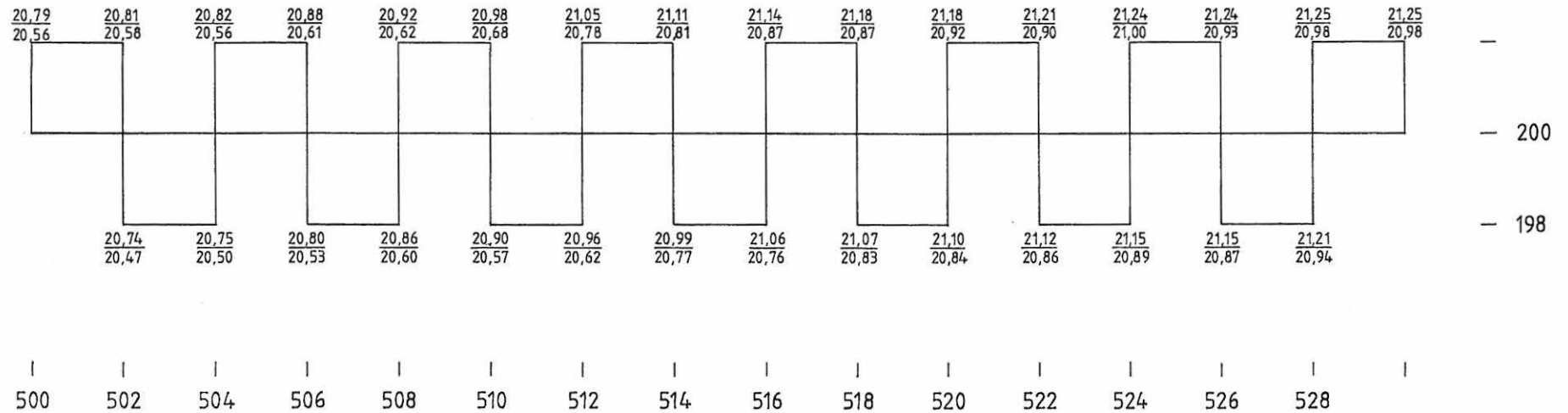
N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta
mk 1:100

korkeudet metreinä mpy
piirt. J.Palo

näytä-
pohjoinen

HALIKKO PUTOLA
MÖRLINGIN PELTO
N. Strandberg 1999

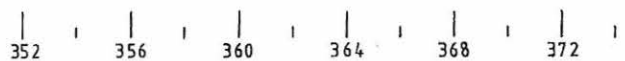
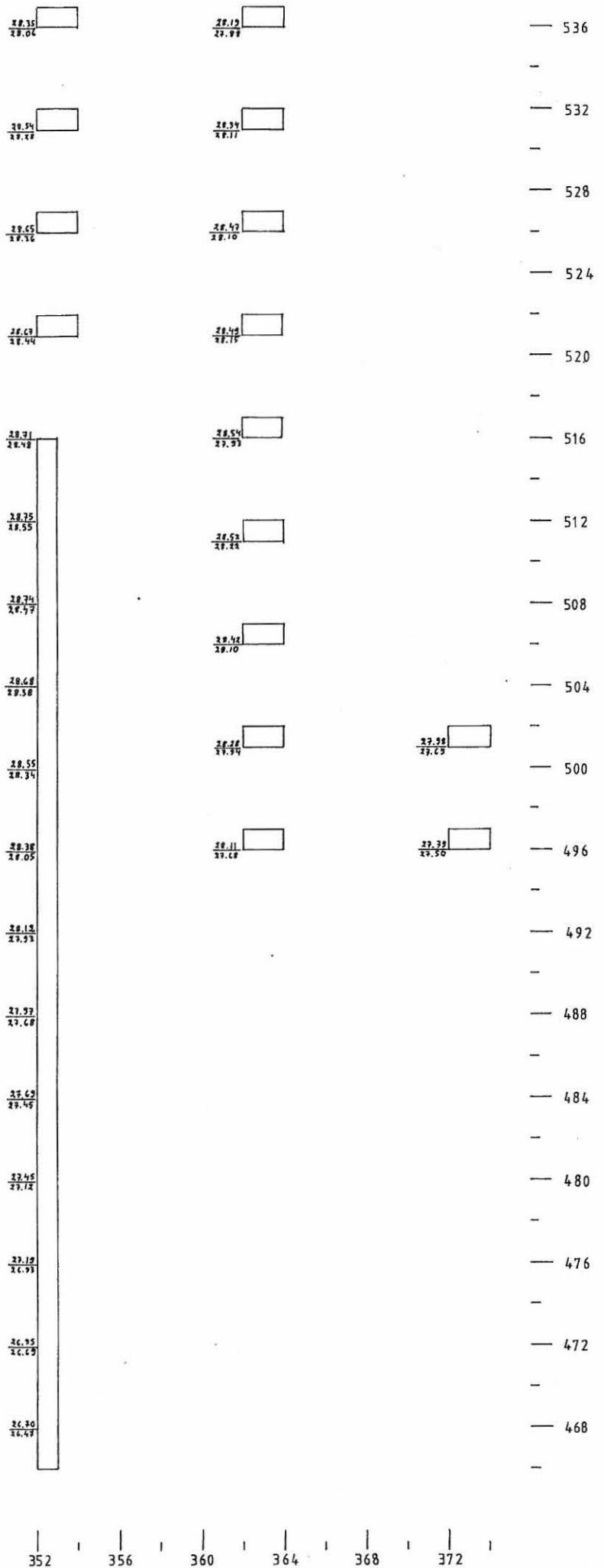
pinta- ja pohjavaaituskartta
mk 1:200

korkeudet metreinä mpy

piirt. K. Glasberg

neulapohjoinen

HALIKKO
YTTELÄ MATTILA
N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta 1/2

mk 1:200

korkeudet metreinä mpy

piirt. K. Glasberg

$\frac{36.82}{35.73}$ 3

$\frac{34.68}{34.21}$ 5

$\frac{35.12}{34.90}$ 2

$\frac{35.42}{35.24}$ 4

$\frac{34.18}{33.64}$ 1

$\frac{34.60}{34.12}$ 7

$\frac{34.74}{34.41}$ 14

$\frac{32.74}{32.43}$ 26

$\frac{33.53}{33.13}$ 6

$\frac{35.33}{35.13}$ 10

$\frac{33.18}{32.63}$ 19

$\frac{32.16}{31.91}$ 25

$\frac{33.34}{32.78}$ 8

$\frac{34.70}{34.28}$ 13

$\frac{31.13}{30.01}$ 28

$\frac{34.26}{33.74}$ 15

$\frac{34.63}{34.08}$ 24

$\frac{38.32}{37.10}$ 33

$\frac{32.62}{32.22}$ 9

$\frac{34.43}{33.79}$ 18

$\frac{32.06}{31.73}$ 37

$\frac{35.83}{35.58}$ 22

$\frac{32.12}{31.92}$ 27

$\frac{32.81}{32.25}$ 32

$\frac{32.12}{31.84}$ 12

$\frac{34.56}{34.31}$ 29

$\frac{32.72}{32.18}$ 36

neulapohjoinen

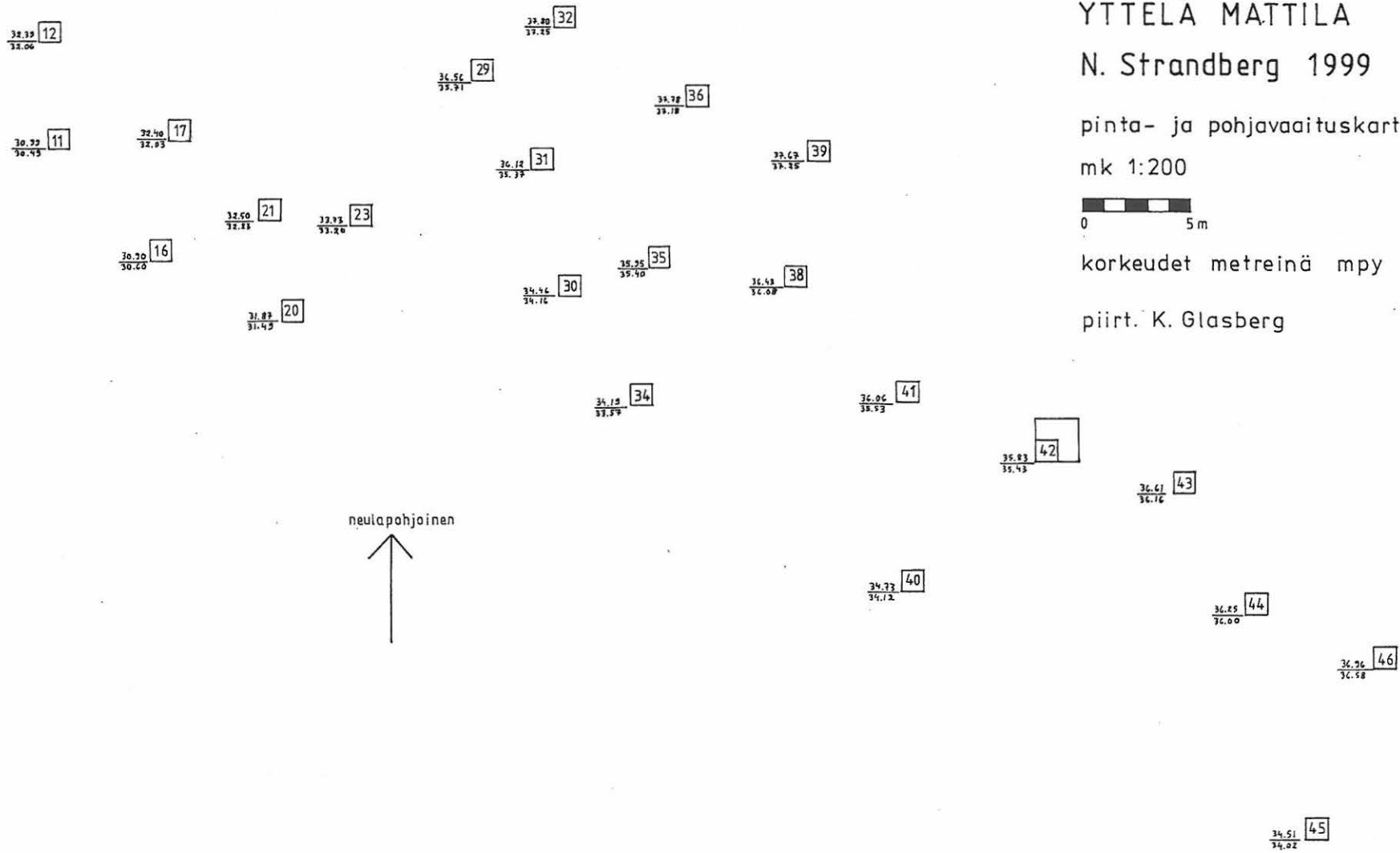
Kaartta 10, n. 32

HALIKKO
YTTELÄ MATTILA
N. Strandberg 1999

pinta- ja pohjavaaituskartta 2/2
mk 1:200

korkeudet metreinä mpy
piirt. K. Glasberg

Matti 11, p. 33